

skulde gjøre det lidt mere behageligt for de mindre Bemidlede i Samsundet at leve. De Indvendinger, som kunne gjøres mod dette Forslag, og som ere komne frem, ere jo for det Første den, at der ikke er nogen Erang tilstede. Men det kommer dog saa an paa, hvad man anser for Erang. Derfom man siger, at der ikke eksisterer Erang, førend en hel Del Mennesker ere fultede ihjel, kan det ganske vist siges, at der ikke for Diebliffet er Erang tilstede her. Det er jo dog heldigvis ikke kommet saavidt her i Landet, at saadanne Tilfælde ikke høre til Undtagelses-tilfældene. Men gaar man ud fra en anden Forudsætning, nemlig denne, at Arbejderne ere Mennesker ligesom alle vi Andre, der have de samme Coner og den samme Erang at tilfredsstille som vi Andre baade i aandelig og legemlig Henseende, og vi saa se hen til hvorledes Arbejderbefolkningen er tillet her i Landet, tror jeg ikke, det vil kunne negtes, at Erang er tilstede. Naar vi f. Ex. tage en Arbeidsmand, hvis aarlige Fortjeneste er 3—400 Kr. — det er naturligvis mange, som tjene Mere, men der er ogsaa mange Egne, hvor Arbejderslønnen virkelig ikke er høiere — saa siger jeg, at med den Pris, som der nu i Virkeligheden er paa Livsfornödenhederne, er det aldeles umuligt for ham, naar han har en nogenlunde stor Familie at forsørge, blot at staae det Allernødvendigste, end sige da at der skulde være Tale om, at han kunde følge med i Henseende til Klade, Literatur og den Slags Ting, som jeg mener, at Arbejderbefolkningen ligesaa godt har Krav paa som vi Andre. Nu veed jeg ganske vist, at der kan være mange Veie at gaa for at hjælpe, og at den naturligste da vilde være at ændre Lovgivningen derhen, at Bestatningen blev en anden, saa at det ikke blev som nu, at en stor Del af den Stat, som Statskassen nu faar ind, jaes ind gennem Tolden, som paa en uforholdsmæssig Maade træffer Arbejderbefolkningen, og jeg mener derfor ogsaa, at vi maa se at arbejde hen paa paa enhver Maade, at dette kan naaes. Derfor maa dog imidlertid ikke alle andre Veie opgives. En af de andre Indvendinger, som møde dette Lovforslag, er den, at Staten ikke skal træde hjælpende til, at Staten ikke skal paatage sig Forsørgelsespligten; den har Kommunerne. Jeg er ikke nogen stor Ynder af det offentlige Fattigvæsen, jeg mener, at det offentlige Fattigvæsen er et nødvendigt Onde; heller ikke den Maade, hvorpaa Hjælpen derigennem ydes, er jeg nogen Tilhænger af; saaledes som det offentlige Fattigvæsen er ordnet nu, mener jeg, at det for de Døvne, for de Individer i Samsundet, som ikke have Lyst til at forsørge sig selv, er en rigtig god Hovedpude at lægge sig til at sove paa i den rolige Bevidsthed, at Kommunerne jo skulle forsørge dem. Naar vi paa den anden Side tage en Mand, som gennem et langt Liv har opdraget en stor Børneskole

og kæmpet med Fattigdom og Nød og nu enten paa Grund af Arbejdsløshed eller en indtrædende Svækkelse skal lægges over paa det offentlige Fattigvæsen, mener jeg, at det er en Følgesynd, en Synd og Mishandling at behandle ham paa den Maade, som det nu sker. Derfor tror jeg, at et Forslag som dette, som sigter til at afhjælpe Vinterens Nød, ved at lade Underskøttelsestasferne træde hjælpende til, ikke alene er berettiget, saalænge som Stillingen er, som jeg før nævnte, at en stor Del af vore Indtægter tages ind gjennem Tolden, og at det ikke alene er berettiget, men ogsaa forsvarligt, at vi saa igjen tage Penge fra Statskassen og give dem ud til den Del af Befolkningen, som over Gensynder Skat. Jeg skal derfor anbefale dette Forslags Vedtagelse.

Nimestad: Jeg tror, at det er de Medlem, som nu talte, har misforstaaet Lovforslaget, ligesom han ogsaa har misforstaaet den høitærede Indenrigsminister, thi Lovforslaget gaar aabenbart ikke ud paa i det Hele at afhjælpe den Erang, der kan være i Befolkningen, og det var heller ikke den høitærede Indenrigsministers Mening at benegte, at der nu ligesom ellers kunde være Erang i Befolkningen i de forskjellige Kredse og Klasser. Det, som jo maa være Lovforslagets Forudsætning, er, at der er Forhold, særlige, overordentlige Forhold tilstede, som maatte nødvendiggjøre overordentlige, midlertidige Foranstaltninger mod Nøden. Det var Eksistenten af disse Forhold, som den høitærede Indenrigsminister mente ikke at kunne skjønne, ialtsald efter det Foreliggende, at være konstateret, og heri kan jeg ikke Andet end i det Væsentlige være enig med ham. Det forekommer heller ikke mig, at der, efter hvad man kender enten af sin umiddelbare Erfaring der, hvor man færdes, i den By, hvor vi nu ere, eller efter de Meddelelser, man faar fra Landet, det være sig mundtlige eller trykte, kan siges at være nogen extraordinær Nødtilstand tilstede, der kunde retfærdiggjøre eller nødvendiggjøre overordentlige Foranstaltninger. Som den høitærede Indenrigsminister bemærkede, er der jo heller ikke i og for sig i de os bekjendte Forhold, saaledes som de have udviklet sig, Noget, der gjør en saadan Antagelse rimelig og naturlig. Den Frost, der i de sidste Dage er indtruffen, er jo nemlig ikke Andet end, hvad man i vort Klima kan vente en Tidlang hvert Aar, og tidligere paa Vinteren har der

Rettelser.

Sp. 1726, S. 26—27 f. o.: „stempelpligtige“, læs: „stempelfri“.